

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi valtion talousarviosta annettua lakia. Lakiin ehdotetaan lisättäviksi säännökset siitä, että edellisiltä varainhoitovuosilta syntynyttä talousarviokirjanpidon mukaista kumulatiivista ylijäämää saadaan käyttää talousarvion menojen kattamiseen. Kulloistakin kumulatiivista ylijäämää saataisiin ottaa talousarvioon tilinpäätöksen valmistuttua seuraavan tilinpäätöksen valmistumiseen asti. Ylijäämästä saataisiin käyttää enintään kolmannes talousarvion katteeksi. Käytännössä tätä ylijäämää voitaisiin käyttää sekä tilinpäätösvuotta seuraavan vuoden lisätalousarvioiden että tätä vuotta seuraavan vuoden varsinaisen talousarvion kattamiseen.

Lisäksi lakiin ehdotetaan otettavaksi säännös, jonka mukaan talousarviokirjanpidon

mukaisen kumulatiivisen alijäämän kattamiseen voidaan ottaa talousarvioon määräraha.

Lakiin ehdotetaan lisäksi otettavaksi säännökset valtion tilinpäätöksen sisällöstä sekä säännökset velvollisuudesta esittää talousarviokirjanpidon osoittama ylijäämä tai alijäämä tilinpäätöksessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen tultua hyväksytyksi ja vahvistetuksi. Tarkoituksena on, että talousarviokirjanpitoon perustuvan valtion tilinpäätöksen ylijäämän käyttämisestä ja alijäämän kattamista koskevia säännöksiä voitaisiin soveltaa ensimmäisen kerran vuoden 1997 tilinpäätöksen perusteella tarvittaessa vuoden 1998 mahdollisissa seuraavissa lisätalousarvioissa sekä vuoden 1999 talousarviossa.

**ESITYKSEN PERUSTELUT**

**1. Nykytila**

**1.1. Valtion talousarvion kattaminen**

Hallitusmuodon 67 §:n 2 momentissa säädetään, että valtion talousarvioon otettujen tuloarvioiden on katettava siinä olevat määrärahat ja että määrärahoja katettaessa voidaan ottaa huomioon valtion tilinpäätöksen mukainen ylijäämä tai alijäämä sen mukaan kuin lailla säädetään. Hallitusmuotoon perustuva talousarvion kattamisvaatimus merkitsee sitä, että talousarvion rahoitukseen osoitettavien varojen yhteismäärän tulee olla vähintään yhtä suuri kuin talousarvioon otettujen määrärahojen yhteismäärä.

Valtion talousarviosta annetussa laissa (423/1988), jäljempänä talousarviolaki, ei nykyisellään säädetä valtion talousarvion kattamisesta eikä valtion tilinpäätöksen osoittaman ylijäämän tai alijäämän huomi-

oon ottamisesta valtion talousarvion määrärahoja katettaessa. Lain 11 §:ssä olevat säännökset lisätalousarvioesityksestä koskevat myös kattamisvelvollisuutta. Annettaessa eduskunnalle esitys lisäyksistä ja muutoksista talousarvioon on samassa esityksessä osoitettava myös varat ehdotettavan menojen lisäyksen ja tulojen vähennyksen kattamiseen.

Hallitusmuodon mukaan talousarvion tasapainottaminen vuotta pitemmän ajanjakson kuluessa ei ole mahdollista. Jokainen talousarvio ja lisätalousarvio on katettava erikseen. Tuloarviot voivat sen sijaan ylittää talousarviossa tai lisätalousarviossa olevat määrärahat. Ylikatteellisuudelle ei ole säädetty ylärajaa. Tärkeimmät talousarvion katteena käytettävät varat ovat verotulot ja valtiolaina.

Valtion talousarvio on luonteeltaan kamaerialinen rahoitussuunnitelma, jossa ei tehdä eroa varsinaisten tulojen ja omaisuutta myy-

mällä tai velkaa lisäämällä hankitun rahoituksen välillä eikä varsinaisten menojen ja omaisuuden hankkimiseen tai velan lyhentämiseen käytetyn rahoituksen välillä. Vastavasti talousarvion toteutumislaskelma on luonteeltaan rahoituslaskelma.

Valtion talousarvion muodollinen kattaminen, jota hallitusmuoto edellyttää, on kokonaan toinen asia kuin talousarvion tosiasiallinen ylijäämä tai alijäämä. Samoin valtion talousarviokirjanpidon mukaisen tilinpäätöksen ylijäämä tai alijäämä kuvaa puolestaan talousarviota laadittaessa toteutuneen arvioinnin osuvuutta eikä tosiasiallista tasapainoa. Tosiasiallista tasapainoa kuvaa nykyisin valtion uuden liikekirjanpidon tuotto- ja kululaskelman osoittama jäämä.

## 1.2. Valtion tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tai alijäämä

Talousarviolaki ei nykyisellään sisällä valtion tilinpäätöksen määritelmää. Laissa ei ole myöskään säännöksiä velvollisuudesta esittää tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tai alijäämä valtion tilinpäätöksen yhteydessä eikä ylijäämän tai alijäämän esittämistavasta. Lain 17 §:ssä säädetään vain valtion tilinpäätöksen laatimisvelvollisuudesta ja laatimisajankohdasta. Tilinpäätös on lain 17 §:n mukaan laadittava kultakin varainhoitovuodelta sitä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Lain 18 §:ssä säädetään valtion tilinpäätösasiakirjan sisällöstä.

Valtion tilinpäätöksen sisältöä koskevia säännöksiä on nykyisin valtion talousarviosta annetun asetuksen (1243/1992), jäljempänä talousarvioasetus, 67 §:ssä. Pykälän mukaan valtion tuotto- ja kululaskelma sekä valtion tase laaditaan tilivirastojen tilitietoihin perustuvan valtion liikekirjanpidon pääkirjan perusteella valtiovarainministeriön määräämän tuotto- ja kululaskelmakaavan sekä tasekaavan mukaan. Virastojen ja laitosten välisten tuottojen ja kulujen sekä keskinäisten saamisten ja velkojen vaikutukset eliminoidaan ottaen huomioon asian olennaisuus. Valtion talousarviokirjanpidon pääkirjan perusteella laaditaan talousarviotilit vertailuineen (valtion talousarvion toteutumisen osoittava laskelma). Valtion tilinpäätöksen liitetiedoissa annetaan selvitys talousarviossa myönnettyistä valtuuksista sekä niiden käytöstä ja käytöstä aiheutuvista menoista. Liitetietoihin otetaan lisäksi valtion tilinpäätöksen täsmäytyslaskelma. Valtiokonttori laatii valtion

tuotto- ja kululaskelman, valtion taseen ja valtion talousarvion toteutumisen osoittavan laskelman sekä allekirjoittaa ne. Valtiokonttori kokoaa valtion tilinpäätösasiakirjan sekä julkaisee tilinpäätösasiakirjan painettuna. Talousarvioasetuksen 67 §:n säännöksiä sovelletaan ensimmäisen kerran valtion tilinpäätökseen vuodelta 1998.

Käytännössä valtion tilinpäätöksen osoittama talousarviokirjanpitoon perustuva kameraalinen rahoitusyli jäämä tai rahoitusali jäämä esitetään jo nykyisinkin valtiokonttorin koamassa tilinpäätösasiakirjassa. Valtiokonttori laatii tilinpäätösasiakirjan alkusivuille yhdistelmän valtion talousarvion toteutumisesta sekä valtion kameraalisen taseen, jotka valtiokonttori allekirjoittaa. Yhdistelmässä valtion talousarvion toteutumisesta esitetään varainhoitovuodelta kertyvä kameraalinen ylijäämä tai alijäämä. Valtion taseessa tämä ylijäämä tai alijäämä esitetään varainhoitovuodelta sekä nettomääräisenä että kumulatiivisena. Valtion talousarviokirjanpidon mukainen tilinpäätös on 1990-luvulla osoittanut seuraavia vuotuisia ja kumulatiivisia alijäämiä ja ylijäämiä:

| Vuosi | Vuotuinen ali/ylijäämä milj. mk | Kumulatiivinen ali/ylijäämä milj. mk |
|-------|---------------------------------|--------------------------------------|
| 1990  | -2 154,1                        | 6 618,0                              |
| 1991  | -4 497,2                        | 2 120,8                              |
| 1992  | -3 446,9                        | -1 326,1                             |
| 1993  | 5 382,8                         | 4 056,7                              |
| 1994  | 1 857,8                         | 5 914,5                              |
| 1995  | 3 039,8                         | 8 954,3                              |
| 1996  | -1 034,0                        | 7 920,3                              |
| 1997  | -2 709,9                        | 5 210,5                              |

Vuodesta 1993 lähtien valtion tilinpäätösasiakirjan osoittama kumulatiivinen rahoitusyli jäämä valtion taseessa on kasvanut huomattavasti vuodesta toiseen, mikä on heijastunut kassavarojen kasvuun.

Vuotuinen rahoitusali jäämä tai rahoitusyli jäämä kuvaa kyseisen varainhoitovuoden talousarvion osuvuutta. Kumulatiivinen ylijäämä tai alijäämä puolestaan kuvaa valtion talousarvioiden yhteenlaskettuja vuotuisia ylijäämiä ja alijäämiä. Vuoden 1997 loppuun mennessä talousarvion rahoitustasapainon arviointivirheen johdosta kumulatiivista ylijäämää on kertynyt 5 210 miljoonaa markkaa.

## 2. Ehdotetut muutokset

### 2.1. Valtion tilinpäätös sekä sen osoittama ylijäämä tai alijäämä

Valtion uusi kirjanpitojärjestelmä otettiin käyttöön vuoden 1998 alussa. Valtion uudistettu kirjanpito sisältää liikekirjanpidon ja talousarviokirjanpidon. Valtion liikekirjanpidossa noudatetaan soveltuvin osin liikekirjanpidossa muutenkin yleisesti noudatettavia käytäntöjä. Talousarviokirjanpitoon merkitään talousarviotapahtumina talousarviotulot ja talousarviomenot sekä niiden oikaisu- ja siirtoerät. Uusimuotoinen valtion tilinpäätös laaditaan ensimmäisen kerran varainhoitovuotta 1998 koskevana keväällä 1999.

Valtion kirjanpidon uudistamisen johdosta on valtion tilinpäätöksen sisältöä myös muutettu. Valtion tilinpäätökseen kuuluvat siihen aikaisemmin kuuluneiden valtion talousarvion toteutumista koskevan laskelman ja valtion taseen lisäksi valtion tuotto- ja kululaskelma sekä liitetiedot. Valtion tuotto- ja kululaskelma sekä tase laaditaan valtion liikekirjanpidon pääkirjan perusteella, kun taas talousarvion toteutumisen osoittava laskelma laaditaan kuten aikaisemminkin valtion talousarviokirjanpidon pääkirjan perusteella. Valtion taseessa ei myöskään enää esitetä valtion talousarviokirjanpitoon perustuvaa, valtion tilinpäätöksen mukaista ylijäämää tai alijäämää nettomääräisenä tai kumulatiivisena, vaan nämä ylijäämät tai alijäämät esitetään vain valtion talousarvion toteutumisen osoittavassa laskelmassa. Näin menetellään ensimmäisen kerran varainhoitovuotta 1998 koskevassa tilinpäätöksessä.

Edellä olevan perusteella ehdotetaan talousarviolain 17 §:ään lisättäväksi säännökset valtion tilinpäätöksestä sekä sen mukaisen ylijäämän tai alijäämän esittämisestä. Pykälän uudessa 1 momentissa säädettäisiin valtion tilinpäätöksen sisällöstä. Valtion tilinpäätökseen ehdotetaan kuuluviksi valtion tuotto- ja kululaskelma, valtion tase, talousarvion toteutumisen osoittava laskelma sekä liitetiedot. Tuotto- ja kululaskelma sekä tase laadittaisiin valtion liikekirjanpidon pääkirjan perusteella. Valtion talousarvion toteutumis- laskelma laadittaisiin valtion talousarviokirjanpidon pääkirjan perusteella. Näiden asiakirjojen lisäksi valtion tilinpäätökseen kuuluisi liitetietoja. Liitetietojen sisällöstä säädettäisiin tarkemmin asetuksella. Liitteissä esitettävillä tiedoilla on tarkoitus täyden-

tää tilinpäätöstä siten, että valtion tilinpäätös antaisi oikean ja riittävän kuvan valtion taloudellisesta asemasta varainhoitovuoden päättyessä. Säännökset kyseisten liitetietojen sisällöstä sisältyvät jo nykyisin talousarvioasetuksen 67 §:n 3 momenttiin.

Valtion talousarvion toteutumisen osoittavassa laskelmassa olisi erillisinä lukuina esitettävä valtion tilinpäätöksen mukainen toteutunut rahoitusylijäämä tai rahoitusaliijäämä varainhoitovuodelta sekä kumulatiivinen rahoitusylijäämä tai rahoitusaliijäämä varainhoitovuoden alkaessa ja päättyessä. Säännökset ylijäämän tai alijäämän esittämismenettelyllisyydestä sisällytettäisiin 17 §:n uuteen 2 momenttiin. Uudeksi 3 momentiksi otettaisiin voimassa olevan 17 §:n säännös siitä, että valtion tilinpäätös on laadittava kultakin varainhoitovuodelta sitä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

Talousarviolain 18 § sisältää säännökset valtion tilinpäätösasiakirjan sisällöstä. Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi valtion tilinpäätöksen edellä esitettyä sisältöä. Säännöksen sisältö vastaisi 1 ja 2 kohtaa lukuunottamatta nykyistä tilinpäätösasiakirjan sisältöä. Valtion tilinpäätökseen kuuluviksi ehdotetut valtion tuotto- ja kululaskelma sekä tase mainittaisiin säännöksen 1 kohdassa. Valtion tilinpäätökseen kuuluvaksi ehdotettu valtion talousarvion toteutumisen osoittava laskelma mainittaisiin säännöksen 2 kohdassa. Valtion talousarvion toteutumisen osoittava laskelma laadittaisiin osaston, pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella. Tämä vastaisi tilinpäätösasiakirjan nykyistä tarkkuutta.

### 2.2. Valtion tilinpäätöksen osoittaman ylijäämän käyttäminen valtion talousarvion katteena sekä alijäämän kattaminen määrärahalla

#### Yleistä

Valtion tilinpäätöksen mukainen varainhoitovuoden ylijäämä tai alijäämä on jo nyt esitetty valtion tilinpäätökseen kuuluvassa talousarvion toteutumisen osoittavassa laskelmassa. Ylijäämä tai alijäämä esitetään erillisenä lukuna kultakin varainhoitovuodelta. Tämän lisäksi esitetään kumulatiivinen ylijäämä- tai alijäämätilanne varainhoitovuoden alussa ja lopussa.

Valtion talousarvion määrärahoja katettaessa voidaan hallitusmuodon 67 §:n 2 mo-

mentin mukaan ottaa huomioon valtion tilinpäätöksen osoittama ylijäämä tai alijäämä sen mukaan kuin lailla säädetään. Valtion talousarviosta annettuun lakiin ei nykyisin sisälly säännöksiä, jotka koskisivat talousarvion määrärahojen kattamista tilinpäätöksen osoittamalla ylijäämällä tai valtion tilinpäätöksen osoittaman alijäämän kattamista määrärahalla.

#### Ylijäämän käyttäminen talousarvion katteenä

Hallitusmuodon 67 §:n 2 momentin mahdollistamalla tavalla valtion kassatalouden varoja voidaan tarvittaessa purkaa käyttämällä kumulatiivista ylijäämää. Kumulatiivisen ylijäämän käyttämisen mahdollistava säännös ehdotetaan sisällytettäväksi talousarviolakiin lisättäväksi ehdotettavan uuden 3 b §:n 1 momenttiin. Säännös oikeuttaisi käyttämään varainhoitovuoden lopun kumulatiivista ylijäämää valtion talousarvion katteenä. Kulloistakin kumulatiivista ylijäämää saatettiin ottaa talousarvioon tilinpäätöksen valmistuttua seuraavan tilinpäätöksen valmistumiseen asti. Talousarviolain nykyisin voimassa olevan 17 §:n samoin kuin ehdotetun 17 §:n 3 momentin mukaan valtion tilinpäätös on laadittava varainhoitovuotta seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä. Varainhoitovuoden lopun kumulatiivisella ylijäämällä tarkoitettaisiin talousarvion toteutumisen osoittaman laskelman mukaisen vuoden alun ylijäämän tai alijäämän sekä varainhoitovuoden ylijäämän tai alijäämän yhteenlaskettua ylijäämää. Kumulatiivisen ylijäämän määrittelystä säädettäisiin uuden 3 b §:n 3 momentissa. Talousarvion katteeksi saatettiin ottaa enintään määrä, joka vastaisi kolmannelle varainhoitovuoden lopun kumulatiivisesta ylijäämästä. Käytännössä tätä määrää voitaisiin käyttää sekä tilinpäätösvootta seuraavan vuoden lisätalousarvioiden sekä tätä vuotta seuraavan vuoden varsinaisen talousarvion kattamiseen. Vuotuisen ylijäämän käyttämisen rajoittamisella enintään yhteen kolmasosaan ylijäämän määrästä halutaan varautua tuleviin kassan ennakoimattomiin vaihteluihin sekä mahdollisesti syntyviin kassa-alijäämiin. Ylijäämää käytettäessä ei ole myöskään vielä tiedossa, syntykö kuluvalta vuodelta alijäämää.

#### Alijäämän kattaminen

Tilanne, jossa olisi syntynyt tai syntymässä huomattava kumulatiivinen rahoitusaliijäämä, voisi ääritilanteessa johtaa valtion kassan tyhjenemiseen ja maksuvalmiusongelmiin. Tämän vuoksi ehdotetaan talousarviolain uuden 3 b §:n 2 momentissa säädettäväksi mahdollisuudesta kattaa kyseinen alijäämä talousarviossa ottamalla sitä varten talousarvioon määräraha. Varainhoitovuoden lopun kumulatiivisen alijäämän suuruus määräytyisi samalla tavoin kuin kumulatiivinen ylijäämä talousarvion toteutumisen osoittavan laskelman perusteella. Kumulatiivisen alijäämän määrittelystä säädettäisiin uuden 3 b §:n 3 momentissa.

#### 3. Esityksen vaikutukset

Valtion tilinpäätöksen kumulatiivinen ylijäämä oli vuoden 1995 lopussa 8 954 miljoonaa markkaa. Tästä olisi edellä ehdotettu kolmasosaan rajoitetun kattamisoikeuden mukaisesti voitu vuonna 1996 käyttää talousarvion katteeksi enimmillään 2 985 miljoonaa markkaa. Tällöin kumulatiivinen ylijäämä olisi vuonna 1996 ollut 4 935 miljoonaa markkaa. Tästä olisi viime vuonna talousarvion katteeksi voitu enimmillään ottaa 1 645 miljoonaa markkaa. Vuoden 1997 kumulatiivinen ylijäämä olisi ollut 580 miljoonaa markkaa, jolloin vuonna 1998 talousarvion katteeksi olisi ollut enimmillään käytettävissä 290 miljoonaa markkaa. Valtion velan määrä olisi tämän seurauksena jäännyt kyseisillä oletuksilla yhteensä 4 920 miljoonaa markkaa toteutunutta pienemmäksi.

Ehdotetut ylijäämän käyttämisestä ja alijäämän kattamisesta koskevat säännökset eivät ole pakottavia. Pakottavat säännökset saattaisivat johtaa suhdannepoliittisesti väärin ajoituviiin vaikutuksiin. Ehdotetussa muodossa säännökset mahdollistavat talousarviokirjapidon mukaisten ylijäämien käyttämisen ja alijäämien kattamisen siten kuin kussakin tilanteessa harkitaan tarkoituksenmukaiseksi.

#### 4. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu virkatyönä valtiovarainministeriössä yhteistyössä valtiokonttorin kanssa.

## 5. Voimaantulo

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Tilinpäätöstä ja tilinpäätösasiakirjaa koskevia säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 1998 laadittavaan tilinpäätökseen.

Koska ylijäämän ja alijäämän kohtelua koskevat säännösehdotukset ovat valtion talousarvion kattamisen kannalta periaatteellisia, ehdotetaan, että uutta 3 b §:ää voitaisiin tarvittaessa soveltaa jo lain voimaantumisen jälkeen hyväksyttävien vuoden 1998 mahdollisten seuraavien lisätalousarvioiden yhteydessä sekä vuoden 1999 talousarviossa. Tällöin talousarvioiden katteeksi otettavissa oleva ylijäämä tai katettava alijäämä määräytyisi varainhoitovuoden 1997

tilinpäätöksen perusteella. Varainhoitovuoden 1997 valtion tilinpäätöksen mukainen alijäämä asianomaiselta varainhoitovuodelta sekä kumulatiivinen ylijäämä sitä edeltäviltä varainhoitovuosilta saataisiin ennen tämän lain voimaantuloa vallinneen tilanteen mukaisesti vuoden 1997 valtion tilinpäätösasiakirjaan otetuista valtion talousarvion toteutumisen osoittavasta laskelmasta sekä valtion taseesta.

Jotta edellä tarkoitettua soveltamisaikataulua olisi mahdollista tarvittaessa noudattaa, olisi lakiehdotus saatava käsiteltyä eduskunnassa kuluvan vuoden kevättistuntokauden aikana.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

## Laki

### valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan valtion talousarviosta 13 päivänä toukokuuta 1988 annetun lain (423/1988) 17 § sekä 18 §:n otsikko ja 1 momentti, näistä 18 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 165/1992, sekä

lisätään lakiin uusi 3 b § seuraavasti:

#### 3 b §

*Valtion tilinpäätöksen mukaisen ylijäämän tai alijäämän huomioon ottaminen talousarviossa*

Talousarvion katteeksi voidaan valtion tilinpäätöksen valmistuttua ottaa määrä, joka vastaa enintään kolmannelta tilinpäätöksen osoittamasta varainhoitovuoden lopun kumulatiivisesta ylijäämästä. Tämä määrä voidaan ottaa talousarvion katteeksi seuraavan tilinpäätöksen valmistumiseen asti.

Talousarvioon voidaan ottaa määräraha valtion tilinpäätöksen osoittaman varainhoitovuoden lopun kumulatiivisen alijäämän kattamiseen.

Varainhoitovuoden lopun kumulatiivisella ylijäämällä tai kumulatiivisella alijäämällä tarkoitetaan 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun talousarvion toteutumisen osoittaman laskelman mukaisen vuoden alun ylijäämän tai alijäämän sekä tilivuoden ylijäämän tai alijäämän yhteenlaskettua määrää.

#### 17 §

*Valtion tilinpäätös*

Valtion tilinpäätökseen kuuluvat valtion tuotto- ja kululaskelma, tase, talousarvion toteutumisen osoittava laskelma sekä liitetiedot siten kuin asetuksella säädetään.

Valtion tilinpäätöksen mukainen ylijäämä tai alijäämä varainhoitovuodelta on esitettävä talousarvion toteutumisen osoittavassa laskelmassa. Laskelmassa on myös esitettävä kumulatiivinen ylijäämä tai alijäämä edeltäviltä varainhoituvuosilta.

Valtion tilinpäätös on laadittava kultakin varainhoitovuodelta sitä seuraavan vuoden huhtikuun loppuun mennessä.

#### 18 §

*Valtion tilinpäätösasiakirja*

Valtion tilinpäätösasiakirjaan, joka julkaistaan painettuna, on otettava:

1) valtion tuotto- ja kululaskelma sekä tase;

2) valtion talousarvion toteutumisen osoittava laskelma osaston, pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella;

3) selvitys seuraavaan vuoteen siirretyistä määrärahoista;

4) talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tuotto- ja kululaskelmat sekä taseet;

5) valtion liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet;

6) selvitys valtion antamista lainoista;

7) selvitys valtion velasta;

8) selvitys varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleista valtion takauksista ja muista valtion vastuusitoumuksista; sekä

9) muut valtiovarainministeriön määräämät selvitykset.

-----  
Tämä laki tulee voimaan                      päivänä  
kuuta 1998.

Varainhoitovuoden 1997 valtion tilinpäätöksen mukainen alijäämä asianomaiselta varainhoitovuodelta sekä kumulatiivinen ylijäämä sitä edeltäviltä varainhoitovuosilta saadaan vuoden 1997 valtion tilinpäätösasiakirjaan otetuista valtion talousarvion toteutumisen osoittavasta laskelmasta sekä valtion taseesta.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

-----  
Helsingissä 8 päivänä toukokuuta 1998

**Tasavallan Presidentti**

**MARTTI AHTISAARI**

Valtiovarainministeri *Sauli Niinistö*

## **Laki**

### **valtion talousarviosta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
muutetaan valtion talousarviosta 13 päivänä toukokuuta 1988 annetun lain (423/1988) 17 § sekä 18 §:n otsikko ja 1 momentti, näistä 18 §:n 1 momentti sellaisena kuin se on laissa 165/1992, sekä  
lisätään lakiin uusi 3 b § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

#### **3 b §**

#### ***Valtion tilinpäätöksen mukaisen ylijäämän tai alijäämän huomioon ottaminen talousarviossa***

*Talousarvion katteeksi voidaan valtion tilinpäätöksen valmistuttua ottaa määrä, joka vastaa enintään kolmannelta tilinpäätöksen osoittamasta varainhoitovuoden lopun kumulatiivisesta ylijäämästä. Tämä määrä voidaan ottaa talousarvion katteeksi seuraavan tilinpäätöksen valmistumiseen asti.*

*Talousarvioon voidaan ottaa määräraha valtion tilinpäätöksen osoittaman varainhoitovuoden lopun kumulatiivisen alijäämän kattamiseen.*

*Varainhoitovuoden lopun kumulatiivisella ylijäämällä tai kumulatiivisella alijäämällä tarkoitetaan 17 §:n 2 momentissa tarkoitetun talousarvion toteutumisen osoittaman laskelman mukaisen vuoden alun ylijäämän tai alijäämän sekä tilivuoden ylijäämän tai alijäämän yhteenlaskettua määrää.*

#### **17 §**

*Tilinpäätöksen laadinta-ajankohta*

Valtion tilinpäätös on laadittava kultakin varainhoitovuodelta sitä seuraavan vuoden

#### **17 §**

#### ***Valtion tilinpäätös***

*Valtion tilinpäätökseen kuuluvat valtion tuotto- ja kululaskelma, tase, talousarvion toteutumisen osoittava laskelma sekä liitetiedot siten kuin asetuksella säädetään.*

*Valtion tilinpäätöksen mukainen ylijäämä tai alijäämä varainhoitovuodelta on esitettävä talousarvion toteutumisen osoittavassa laskelmassa. Laskelmassa on myös esitettävä kumulatiivinen ylijäämä tai alijäämä edeltäviltä varainhoituvuosilta.*

Valtion tilinpäätös on laadittava kultakin varainhoitovuodelta sitä seuraavan vuoden

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

huhtikuun loppuun mennessä.

huhtikuun loppuun mennessä.

## 18 §

## 18 §

*Tilinpäätösasiakirjan sisältö**Valtion tilinpäätösasiakirja*

Valtion tilinpäätösasiakirjaan, joka on julkaistava painettuna, on otettava:

1) talousarviotilit vertailuineen talousarvioon osaston, pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella;

2) valtion tase sen mukaan kuin asetukset la säädetään;

3) selvitys seuraavaan vuoteen siirretyistä määrärahoista;

4) talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen tuloslaskelmat ja taseet;

5) liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet;

6) selvitys valtion antamista lainoista;

7) selvitys valtionvelasta;

8) selvitys varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleista valtion takauksista ja muista vastuusitoumuksista; sekä

9) muut valtiovarainministeriön määräämät selvitykset.

Valtion tilinpäätösasiakirjaan, joka julkaistavaan painettuna, on otettava:

1) *valtion tuotto- ja kululaskelma sekä tase;*

2) *valtion talousarvion toteutumisen osoittava laskelma osaston, pääluokan, luvun ja momentin tarkkuudella;*

3) selvitys seuraavaan vuoteen siirretyistä määrärahoista;

4) talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen *tuotto- ja kululaskelmat sekä taseet;*

5) *valtion liikelaitosten tuloslaskelmat ja taseet;*

6) selvitys valtion antamista lainoista;

7) selvitys valtion velasta;

8) selvitys varainhoitovuoden päättyessä voimassa olleista valtion takauksista ja muista *valtion* vastuusitoumuksista; sekä

9) muut valtiovarainministeriön määräämät selvitykset.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1998.*

*Varainhoitovuoden 1997 valtion tilinpäätöksen mukainen alijäämä asianomaiselta varainhoitovuodelta sekä kumulatiivinen ylijäämä sitä edeltäviltä varainhoitovuosilta saadaan vuoden 1997 valtion tilinpäätösasiakirjaan otetuista valtion talousarvion toteutumisen osoittavasta laskelmasta sekä valtion taseesta.*

*Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.*